

אתגר הקדמה

חשיפה גבוהה

כל המגדלים המשוננים האלה הנוגסים בתכלת
 כל השפיצים האלה בגרפים
 ברזל כתנין, מתכת כפרד
 ברזל כציפור, מתכת ג'ירפה
 ברזל מצופה מתכת ערמומית
 מוזרמת אלקטרוניקה, מוזרקת נתונים
 פרצוף של שפחה, לא עושה ענינים
 עם הרשת הכי גדולה של סוכנים
 כפולים
 כל המחשבים האלה
 המרדמים האלה, העוקרים האלה
 את אצבעותינו... מעולמנו ...

מקובל שהרביעית היא רומי
 מקובל שרומי היא אדום
 ממש כך או באופן סמלי יש די הרבה
 מרומי היום
 כל הקולוסיאום הכל-עולמי הזה
 עם חלונות ההצצה אל הזירה
 המלאה גלדיאטורים שהם חיות טרף
 ודם מציף את תת ההכרה...
 תקופת המתכת, עידן הברזל
 מזכיר לי חיה מחזון דניאל
 חיית המתכת, חיית הברזל
 כל כך דומה שאני מתבהל...
 (מאיר אריאל*, מתוך "חיית הברזל")

היום מצאתי רב קו על המדרכה. פעם, לפני עידן הפייסבוק ובהיותי תושבת בני ברק, שנאתי למוצוא אבידות (...) לך תכתוב שלט ותדביק אותו ותקבל שיחות טלפון מאנשים הזויים והחפץ ישכב אצלך בבית ויעלה אבק עד בוא המשיח... אבל היום עשיתי תשובה והרמתי. הסתכלתי על השם והתמונה, אמרתי לעצמי "מה כבר יכול להיות" והיפשת את האיש בפייסבוק. תוך פחות משעתיים הכרטיס כבר היה אצלו בחזרה (...) תסתכלו על עידן הרשת החברתית. יש בה הרבה מפלצות, הרבה פגמים והרבה מה לתקן, אבל גם יש בה הרבה יופי, בעיקר כי היא לא מאפשרת לנו להתעלם. אם אנחנו יכולים למוצוא כל אחד או אנחנו יכולים להחזיר לו כל אבידה, לתרום לו בהדסטארט או לבוא להפגין לזכויותיו, להגן עליו מכריונות רשת או להשוף את פשעיו אם הוא פוגע באחרים, ואנחנו גם יכולים לבחור שלא, וזה בסדר. אבל דבר אחד אנחנו לא יכולים – אנחנו לא יכולים יותר להתנהג כאילו לא ראינו ולהתעלם. תנצלו את זה לטוב.
 (לילך בן צבי, פוסט בפייסבוק)

· מדוע המחשבים הם "סוכנים כפולים" לפי מאיר אריאל?
 · מהו ה"קולוסיאום הכל-עולמי" שמתואר בשיר? מיהן חיות הטרף שבתוכו?
 · מה חושב מאיר אריאל על אובדן הפרטיות שמביא עמו העידן הוירטואלי? מה חושבת על כך לילך בן צבי?

· מיהו "חיית הברזל" לפי מאיר אריאל?
 · מהם הנזקים שעושה אותה חיה על פי השיר? כיצד היא "עוקרת את אצבעותינו... מעולמנו"?
 · מה היתרון שבמצאות הוירטואלית לפי לילך בן צבי? מה היא מאפשרת?

· האם "חיית הברזל" מועילה או מזיקה לדעתכם? מהם הנזקים שהיא גורמת? ומהם היתרונות?
 · האם הייתם "הורגים" את "חיית הברזל" כדי שלא תזיק, ומוותרים על הטכנולוגיה שהיא הביאה?

פתח רבי יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו (רומא): תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר: כל מה שתקנו – לא תקנו אלא לצורך עצמך, תקנו שווקין – להושיב בהן זונות, מרחצאות – לעדן בהן עצמך, גשרים – ליטול מהן מכס.
 (תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד ב)

שווק או מערה

מחאתו של רשב"י על כח הרע הפועל (...) היא חזקה כל כך עד שהוא הודר לסוף הפעולה בעצמה, לברר שכל מה שיוצא מן הרשעה (...) עצם הפעולות בעצמן הנן רחוקות מכל מטרה טובה (...) כי יסוד הרשע מהפך הכל לרועץ, רק לטובת עצמו ולהרע לכלל החברה האנושית. (...) על כן לא יקלעו הפעולות אפילו את מטרתן הקרובה, כי תקנו שווקים, שהמטרה הקרובה של הרחבת המסחר היא הרבות הרכוש והעושר בחברה. והם עם נמייתם הרעה עשו להם מטרה להושיב בהם זונות, שההפסד הכללי הזה ירושש את החברה הרבה יותר ממה שיוכלו כל השווקים להעשירה, "כי בעד אשה זונה עד כבר לחם", "ורועה זונות יאבד הון". אם כן לא ישיג הכלל משרש הרע שום טובה אפילו קלה, רק רע והפסד חמרי ורוחני (...) אם כן אין מקום לשתיקה (...) כי אם מהאה כללית על הרשעה כולה לכל צדדיה וגווניה, ולא יועילו כלל לעומתה אותם המסוות הקלושים שהתרבות הכוזבת מתגלה בהם לעין הרואה, וגיילה ד' את פני הלזט על כל העמים.

(הרא"ה קוק*, עין איה שבת א, עמ' 202)

· מדוע לדעת רשב"י כוונתיהן השליליות של הרומאים מהוות סיבה לפסול את הטכנולוגיה שלהם? הרי בפועל היא מועילה לכולם?

· מה תשובתו של הרב קוק לשאלה זו? האם רשב"י ראה רק כוונה שלילית במעשיהם של הרומאים, או שהוא סובר שגם המעשים עצמם יובילו בסופו של דבר לתוצאה שלילית?

· איזו תועלת מוצא ר' יהודה בפיתוחים הטכנולוגיים של הרומאים? מה חושב רשב"י על התועלת הזו?

· האם מעשה שמאחריו עומדת כוונה רעה יכול להיות מעשה טוב לפי הרב קוק? כיצד השוק של הרומאים מהווה דוגמה לכך?

· עם מי מהתנאים אתם מזדהים? מה דעתכם על מציאות של פיתוחים טכנולוגיים שמביאים איתם תוצאות חיוביות ושליליות גם יחד? האם אפשר באמת לזקק רק את הדברים הטובים?
· מה היה אומר רשב"י, כפי שמסביר אותו הרב קוק, על המציאות של ימינו? האם גם היום ניתן להגיד שהקדמה בסופו של דבר מביאה למציאות שלילית יותר, גם בצדדים שנראים כלפי חוץ חיוביים?

מה נעשה היום, כאן, אצלנו, כדי להתמודד עם הסכנות שמניתי ורבות אחרות? במקרה חלקית של הנושא מצאתי בעיקר מה שאני מכנה "טיפול הוסם". זה הפתרון הקל למעמי, המכנני, שבו בחרנו להשתמש...
בעיניי, התמודדות פירושה הבנה עמוקה ואמיתית של מכלול הפקטורים שיש להביא בחשבון, והסתכלות מודעת והוקרת בתופעה הרחבה הקרויה "אינטרנט" (...) לא מתוך חרדה מפני "העולם הווירטואלי" ולצורך בניית חסמים, איסורים, הנחיות ומאבקים חסרי סיכוי, אלא מתוך ראיית הצדדים החיוביים והיתרונות הרבים של הרשת, ונתינת דעת לשאלה איך ניתן להביא את המתבגר להבנה של המדיום התקשורתי העיצמתי הזה. דווקא הבנת הכוח העצום של האינטרנט, והשיפת הכוחות המניעים אותו, ימחישו את הסכנה. ויותר מכך, ימחישו את הפוטנציאל והכוח של הגולש לשנות בסופו של דבר את המציאות הווירטואלית...

(אס"י זיגדון**, "לא לחסום ולא לבלוע. ללמוד", פנים, גליון 37)

· "חזרתי לעצמי לפחות לשעתיים ביום" – האם הפתרון של האמהות הללו לא מנציח את המצב הבעייתי בשאר היום? למה אי אפשר פשוט להשתמש בצורה יותר מאוזנת, כל שעות היממה?
· האם היכרות מעמיקה עם הכוחות שמניעים את האינטרנט תועיל להתמודדות עם סכנותיו לדעתכם, או שבסופו של דבר ההשפעה שלו עלינו גדול מדי?
· גם האמהות כוואטסאפ וגם אסי זיגדון מנסים למצוא פתרון לסכנות שבמציאות הטכנולוגית שלא מתוך התעלמות ממנה. מה דעתכם על פתרונות אלו? האם יש לכם דרכים אחרות להתמודדות?

אמהות לא זמינות
מצטרפים ליזמה חברתית ויוצרים נורמה חדשה -
בין 18:00-20:00 אמהות לא זמינות בפלאפון! X
כן זמינות לילדים לבית למשפחה
"מאז שהתחלתי לסגור את הפלאפון בין שש לשמונה, החיים שלי השתנו. בהתחלה היה ממש קשה. האצבעות שלי רעדו וחשבתי רק עליו... די מהר התרגלתי והתחלתי להרגיש חרות אמיתית. פתאום אני באמת שומעת את הילדים שלי פותאים אני מתייבט לאיש שלי ופתאום הבית יותר מסודר. חזרתי לעצמי לפחות לשעתיים ביום..."
איך מצטרפים?
פשוט מכבים.
מכבים את הפלאפון בין שש לשמונה בערב. מעבירים לחברים (לא בין שש לשמונה) כדי שתיוצר נורמה שכולם רגילים אליה. יוצאים לחירות